

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/198/2019
Identifikačné číslo spisu:	2513208462
Dátum vydania rozhodnutia:	27.05.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Ján Šikuta
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:2513208462.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnom spore žalobkyne K. K., bývajúcej v G., J. XX, zastúpenej advokátom JUDr. Daliborom Kuciaňom, so sídlom v Piešťanoch, Žilinská cesta 130, IČO: 45 556 814, proti žalovanej Nemocnici Alexandra Wintera, n.o., so sídlom v Piešťanoch, Winterova 66, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Majling & Ninčák, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Palárikova 14, o náhradu nemajetkovej ujmy 67.500,- eur, vedenom na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 14 C 100/2013, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 25. septembra 2018, sp. zn. 9 Co 258/2018, takto

rozhodol:

Z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Trnave z 25. septembra 2018, sp. zn. 9 Co 258/2018 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Piešťany (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením zo dňa 21. marca 2018 č. k. 14 C 100/2013-321 zamietol návrh žalovanej na zrušenie rozsudku pre zmeškanie č. k. 14 C 100/2013-282 zo dňa 14. novembra 2017 a doplnacieho rozsudku č. k. 14 C 100/2013-285 zo dňa 5. decembra 2017, ktorým uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 67.500,- eur do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku a priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu a štátu priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Vychádzal z toho, že právny zástupca žalovanej sa na pojednávanie vo veci nariadené na deň 14. novembra 2017 nedostavil a právny zástupca žalobkyne na pojednávaní navrhol, aby okresný súd rozhodol rozsudkom pre zmeškanie. Vzhľadom na skutočnosť, že boli kumulatívne splnené všetky podmienky podľa § 274 písm. a) a b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), keď vo veci ide o žalobu o splnenie povinnosti podľa § 137 písm. a) CSP, okresnému súdu nezostávalo iné, než rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie žalovanej podľa § 274 CSP a žalobe žalobkyne v celom rozsahu vyhovel. Súd prvej inštancie uzavrel, že dôvody, pre ktoré zástupca žalovanej zmeškal pojednávanie vo veci dňa 14. novembra 2017 o 9.00 hod. nepovažoval za ospravedlniteľné. Advokátsky koncipient poverený zastupovaním žalovanej C.. L. O. navštívil dňa 14. novembra 2017 ambulanciu všeobecného lekára pre dospelých pre nepriaznivý zdravotný stav, kde absolvoval ošetrovanie o 8.30 hod, sám nevyhodnotil svoj zdravotný stav za tak závažný, aby využil službu rýchlej zdravotnej pomoci a ani všeobecný lekár nekonštatoval potrebu

hospitalizácie advokátskeho koncipienta. Zdravotný stav advokátskemu koncipientovi nebránil osobne navštíviť ambulanciu všeobecného lekára, a preto mal súd prvej inštancie za to, že jeho zdravotný stav nebol natoľko závažný, aby mu bránil minimálne telefonicky kontaktovať súd a ospravedlniť svoju neprítomnosť na pojednávaní z dôvodu zhoršeného zdravotného stavu. Ak tak advokátsky koncipient neurobil, nemožno jeho konanie považovať za konanie v súlade so zachovaním odbornej starostlivosti. Na strane žalovanej neexistovala objektívna okolnosť brániaca tomu, aby právny zástupca žalovanej svoju neúčast' na pojednávaní včas ospravedlnil. Právny zástupca žalovanej sa na pojednávanie vo veci nariadené na deň 14. novembra 2017 o 9.00 hod. nedostavil, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní, ktoré mu bolo riadne doručené dňa 3. augusta 2017 bol poučený o následku nedostavenia sa na pojednávanie, vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie.

2. Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Trnave (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením z 25. septembra 2018, sp. zn. 9 Co 258/2018 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil a žalobkyni voči žalovanej priznal náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd sa plne stotožnil s odôvodnením uznesenia súdu prvej inštancie, ktorého dôvody si osvojil. Vychádzal z toho, že medzi stranami nebolo sporné, že na prejednanie veci samej nariadil súd prvej inštancie termín pojednávania na deň 14. novembra 2017, na ktorý riadne a včas predvolal právnych zástupcov strán (právnemu zástupcovi žalovanej doručené dňa 3. augusta 2017) a poučil ich o možnosti rozhodnúť spor rozsudkom pre zmeškanie na návrh druhej strany v prípade včasného neospravedlnenia neprítomnosti na pojednávaní významnými okolnosťami, ďalej nebolo sporné, že právny zástupca poveril zastupovaním na pojednávaní advokátskeho koncipienta C.. L. O. dňa 13. novembra 2017, že právny zástupca žalovanej (resp. advokátsky koncipient) sa pojednávania dňa 14. novembra 2017 nezúčastnil a svoju neprítomnosť na pojednávaní dňa 14. novembra 2017 neospravedlnil, a za tejto situácie následne na tomto pojednávaní súd prvej inštancie na návrh právneho zástupcu žalobkyne rozhodol spor rozsudkom pre zmeškanie žalovanej. Skutočnosť, že žalovaná podala prostredníctvom svojho právneho zástupcu v zmysle § 277 ods. 3 CSP návrh na zrušenie rozsudku podľa § 277 ods. 2 CSP, v ktorom podľa žalovanej špecifikovala ospravedlniteľné dôvody, a ku ktorému predložil (aj) lekársky nález zo dňa 14. novembra 2017, podľa ktorého všeobecný lekár pre dospelých C.. C. G., so sídlom N. X/D, J. o 8.30 hod. vykonal ošetrovanie C.. L. O., z dôvodu bolesti hlavy, úporného vracania, nevoľnosti a celkovej slabosti, s tým, že lekár pacientovi doporučil kľudový režim na lôžku, analgetiká, pri nezlepšení stavu návštevu neurologickej ambulancie, čím podľa žalovanej uniesol dôkaznú povinnosť, neodôvodňuje podľa odvolacieho súdu argumentáciu žalovanej, že boli splnené podmienky pre uznanie ospravedlniteľného dôvodu pre zrušenie rozsudku pre zmeškanie a doplnacieho rozsudku. Podľa názoru odvolacieho súdu správne okresný súd uzavrel, že na strane žalovanej neexistovala objektívna okolnosť brániaca tomu, aby jej právny zástupca svoju neúčast' na pojednávaní včas ospravedlnil, keď zdravotný stav advokátskemu koncipientovi nebránil osobne navštíviť ambulanciu všeobecného lekára, a preto mal za to, že jeho zdravotný stav nebol natoľko závažný, aby mu bránil minimálne telefonicky skontaktovať okresný súd a ospravedlniť svoju neprítomnosť na pojednávaní z dôvodu zhoršeného zdravotného stavu. Odvolací súd poukázal aj na časový sled udalostí, keď advokátsky koncipient C.. O. bol dňa 14. novembra 2017 lekárom ošetrovaný o 8.30 hod., pojednávanie v danej veci určené na deň 14. novembra 2017 o 9.00 hod., podľa obsahu zápisnice z pojednávania zo dňa 14. novembra 2017 začalo o 9.05 hod. a skončilo o 9.40 hod, teda trvalo 35 minút. Poukázal tiež na to, že právny zástupca žalovanej zvolil minimálne neštandardný postup, keď predpokladal a spoľahol sa na to, že pojednávanie bude odročené na iný najbližší voľný termín, prípadne bude vykonané v neprítomnosti žalovanej. V návrhu právneho zástupcu žalovanej na zrušenie (rozsudku zo dňa 14. novembra 2017 a doplnacieho rozsudku zo dňa 5. decembra 2017 tento (iba) uviedol, že v deň pojednávania bol advokát - konateľ JUDr. Ján Mailing povinný zastúpiť iného klienta na pojednávaní konanom vo veci sp. zn. 5 Cb 142/2012 na Okresnom súde Komárno a taktiež, že v danom čase nebol schopný a nemohol zabezpečiť iného advokátskeho koncipienta alebo advokáta na zastúpenie žalovanej v danej veci, pričom aj podľa odvolacieho súdu uvedené tvrdenie nepodložil žiadnymi dôkazmi, čím neuniesol dôkaznú povinnosť (§ 132 CSP). Odvolací súd súhlasil s namietaným záverom okresného súdu a posúdil ho v celom jeho kontexte, keď záver o (ne)závažnosti zdravotného stavu advokátskeho koncipienta správne hodnotil vo vzťahu k schopnosti a možnosti advokátskeho koncipienta (minimálne) kontaktovať sa telefonicky s okresným súdom s poukazom na to, že advokátsky koncipient napriek zdravotnému stavu, ktorý konštatoval lekár v

lekárskej správe zo dňa 14. novembra 2017 sa bol schopný osobne zúčastniť lekárskeho ošetrenia bez využitia rýchlej zdravotnej pomoci. Pričom ani okresný súd nespochybnil obsah lekárskeho nálezu C.. C. G. zo dňa 14. novembra 2017.

3. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná, ktorá prípustnosť dovolania vyvodzovala z § 420 písm. f/ CSP, keď súdy nesprávnym procesným postupom jej znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ako aj z dôvodu § 421 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP, z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci.

3.1. Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP, vytkol okresnému súdu, že nesprávne procesne postupoval podľa § 274 CSP, nakoľko neboli splnené podmienky vôbec na vydanie kontumačného rozsudku na pojednávaní. Nesporoval, že zástupca žalovanej sa nedostavil na pojednávanie, bol predvolaný a poučený, ale objektívne nemohol ospravedlniť svoju neprítomnosť včas, t. j. pred pojednávaním z dôvodu akútneho zhoršenia zdravotného stavu tesne pred pojednávaním. Pre také rozhodnutie nebola splnená požadovaná ďalšia podmienka, ktorou je preskúmanie ne/aktivity žalovanej v konaní. Je názoru, že napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu ako aj prvoinštančného súdu, došlo týmto k nesprávnemu procesnému postupu súdov a k znemožneniu žalovanej, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žalovaná v zákonne danej 15-dňovej lehote priložila k Návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie lekárskeho nález o vykonanom ošetrení, ktorým súdu jasne a bez akýchkoľvek pochybností preukázala ospravedlniteľný dôvod pre zrušenie vyhláseného rozsudku pre zmeškanie a napriek tomu súd nezrušil kontumačný rozsudok a nenariadil pojednávanie. Žalovaná jasne v súlade s literou zákona predložila ospravedlniteľný dôvod súdu pre vykonanie zrušenia rozsudku pre zmeškanie, pričom poukázala na názor vyslovený v uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 184/2009, podľa ktorého ospravedlniteľným dôvodom sú len také okolnosti, ktoré na strane žalovaného neočakávane (neboli mu vopred známe) boli príčinou, že sa nemohol na pojednávanie dostaviť, prípadne svoju neúčast vopred riadne ospravedlniť, a ktoré za danej situácie možno považovať za dôvod ospravedlňujúci zmeškanie konania. Podľa názoru dovolateľky súdy oboch inštancií zvolenými procesnými postupmi zasiahli do jej ústavou, resp. Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd garantovaných práv, v dôsledku čoho jej bolo znemožnené domáhať sa práva na súdnu ochranu prostriedkami, ktoré jej zákon priznáva, najmä právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Obsah spisu dáva jednoznačný podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktoré predstavuje krajinú výnimku z prvej vety, a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, pričom vo veci sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, t. j. došlo k vade tak zásadnej, že má za následok „justičný omyl“.

3.2. Pokiaľ ide o dovolacie dôvody podľa § 421 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP, nesprávne právne posúdenia veci videla v tom, že v rovine civilného sporového konania sa súd dopustil porušenia princípu vyplývajúceho z článku 2 ods. 3 ústavy, aj ústavne nekonformným výkladom Civilného sporového poriadku, spočívajúcim vo vyvedení zákazu alebo príkazu takého správania strany, ktorý nie je výslovne stanovený zákonom, a ktorý nemožno odôvodniť ani rozumnými a presvedčivými argumentmi, odoprie procesnému úkonu strany ako slobodnému prejavu jej vôle dôsledky, ktoré takýmto prejavom zamýšľala vyvolať. Vývodením takého zákazu alebo príkazu za uvedenej situácie dochádza nielen k porušeniu princípu, resp. zásady „čo nie je zakázané, je dovolené“, ale aj k porušeniu princípu delby moci vyplývajúceho z princípu legality a k porušeniu základného práva strany na spravodlivé súdne konanie jeho neprípustným obmedzením alebo príkazom. Zákon neukladá strane povinnosť vykonať telefonický hovor pred pojednávaním alebo zabezpečiť substituenta a princíp procesnej ekonomie nemôže prevážiť nad princípom spravodlivosti, t. j. spravodlivého usporiadania vzťahov sporových strán. Podľa žalovanej rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté vadou zmätočnosti, a zároveň ide o rozhodnutie, ktoré je a musí byť aj predmetom posudzovania dovolacieho súdu z hľadiska dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci, nakoľko predstavuje zjavný excès do garantovaných práv strany

konania zvoleným výkladom zákona a samotným právnym posúdením veci. V tomto smere poukázal na viaceré nálezy Ústavného súdu Českej republiky.

3.3. Vzhľadom na uvedené navrhla napadnuté rozsudky súdov oboch inštancií zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa navrhla dovolanie ako neprípustné a nedôvodné odmietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním.

6. Dovolačný súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). Dovolačím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolačný dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

7. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

8. Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov civilného procesu osobitné postavenie. Na rozdiel od odvolania ako riadneho opravného prostriedku, ktorým možno napadnúť ešte neprávoplatné rozhodnutie, ide v prípade dovolania o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Právna úprava vychádza z tejto mimoriadnej povahy dovolania a v nadväznosti na to aj upravuje podmienky, za ktorých je dovolanie prípustné. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach túto osobitosť a mimoriadnosť dovolania často vysvetľuje konštatovaním, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 257/2018, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

9. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

10. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie úspešne napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

11. V danom prípade žalovaná uplatnila dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dôvodila najmä, že neboli splnené podmienky na vydanie kontumačného rozsudku, pričom nespороval, že zástupca žalovanej sa nedostavil na pojednávanie, bol predvolaný a poučený o následkoch nedostavenia sa, ale objektívne nemohol ospravedlniť svoju neprítomnosť včas pred pojednávaním z dôvodu akútneho zhoršenia

zdravotného stavu tesne pred pojednávaním. Následne žalovaná v zákonnej lehote priložila k Návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie lekárskeho nález o vykonanom ošetrení, ktorým súdu jasne a bez akýchkoľvek pochybností preukázala ospravedliteľný dôvod pre zrušenie vyhláseného rozsudku pre zmeškanie.

12. K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP dovolací súd uvádza nasledovné. Pokiaľ ide o prípustnosť dovolania žalovanej podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolací súd uvádza, že znakmi vady zmätočnosti konania podľa tohto ustanovenia sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

13. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) vo svojom uznesení z 23. júna 2004, sp. zn. III. ÚS 209/04 vyslovil, že „Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „dohovor“) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia“.

14. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (nález z 12. mája 2004, sp. zn. I. ÚS 226/03) za porušenie práva na spravodlivý proces treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa vysporiadava so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami účastníka. Porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

15. Z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“). Z ustálenej judikatúry ESLP vyplýva, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, (napríklad rozsudok vo veci *García Ruiz* proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I), podľa ktorej rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci (napr. rozsudok *Georgiadis* proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok *Higgins* a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I), tiež *Van de Hurk* v. Holandsko, sťažnosť č. 16034/90, rozsudok z 19. apríla 1994, *Ruiz Torija* c. Španielsko, sťažnosť č. 18390/91, rozsudok z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s.12, § 29, *Hiro Balani* c. Španielsko, sťažnosť č. 18064/91, rozsudok z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B.

16. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Súd sa z tohto dôvodu nemusí v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberať úplne všetkými dôvodmi a argumentmi procesných strán; postačujúcim je, ak z odôvodnenia rozhodnutia sú zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia (viď tiež II. ÚS 76/07).

17. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia bola už dávnejšou judikatúrou najvyššieho súdu považovaná za inú procesnú vadu než je zmätočnosť, ktorá prípustnosť dovolania nezakladá (porovnaj R 111/1998). K uvedenej námietke nepreskúmateľnosti a nedostatku v odôvodnení rozhodnutí súdov nižšieho stupňa, dovolací súd odkazuje na stanovisko, ktoré prijalo občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku dňa 3. decembra 2015 a je publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Od tohto stanoviska dovolací súd aj za účinnosti CSP (§ 420 písm. f/) nevidí dôvod sa odkloniť.

18. Pod pojmom „procesný postup“ sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci, to, ako súd viedol spor, znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu.

19. Dovolaním napádané uznesenie v spojení s uznesením súdu prvej inštancie, ako aj konanie pred súdmi oboch inštancií, podľa názoru dovolacieho súdu nevykazuje vyššie uvedené vady.

20. Pokiaľ dovolateľka namieta, že neboli splnené podmienky na vydanie kontumačného rozsudku, hoci sa zástupca žalovanej nedostavil na pojednávanie, bol predvolaný a poučený o následkoch nedostavenia sa, ale objektívne nemohol ospravedlniť svoju neprítomnosť včas pred pojednávaním z dôvodu akútneho zhoršenia zdravotného stavu tesne pred pojednávaním, tu sa dovolací súd stotožňuje so závermi súdov oboch inštancií, ktoré dôvody aj jasne a zrozumiteľne vysvetlili.

21. Nebolo sporné, že na prejednanie veci samej nariadil súd prvej inštancie termín pojednávania na deň 14. novembra 2017, na ktorý riadne a včas predvolal právnych zástupcov strán a poučil ich o možnosti rozhodnúť spor rozsudkom pre zmeškanie na návrh druhej strany v prípade včasného neospravedlnenia neprítomnosti na pojednávaní vážnymi okolnosťami. Nebolo sporné, že právny zástupca žalovanej poveril zastupovaním na pojednávaní advokátskeho koncipienta C.. L. O., že tento sa pojednávania dňa 14. novembra 2017 začatého o 9.05 hod. a skončeného o 9.45 hod. nezúčastnil a svoju neprítomnosť na pojednávaní dňa 14. novembra 2017 žiadnym spôsobom neospravedlnil, a za tejto situácie následne na pojednávaní dňa 14. novembra 2017 súd prvej inštancie na návrh právneho zástupcu žalobkyne rozhodol spor rozsudkom pre zmeškanie žalovanej. Z lekárskej správy zo dňa 14. novembra 2017, ktorú súdy nespochybňujú, vyplýva, že právny zástupca žalovanej sa dostavil na ošetrenie ku všeobecnému lekárovi v Bratislave v ten deň ráno a bol aj ošetrovaný o 8.30 hod. pre bolesť hlavy, bola mu daná farmakologická liečba, nebol hospitalizovaný a z ambulancie lekára o 8.30 hod. sám odišiel. Z lekárskej správy teda nevyplýva taká skutočnosť, ktorá by ho akokoľvek obmedzovala v akejkoľvek komunikácii s okolím, či už osobne, telefonicky alebo emailom. Za tejto dôkaznej situácie je aj dovolací súd názoru, že C.. O. nebránilo nič v tom, aby v čase po 8.30 hod. kontaktoval svojho nadriadeného o tejto skutočnosti, aby informoval konajúci súd, alebo aby sám kontaktoval konajúci súd a ospravedlnil sa z neúčasti na pojednávaní. Takto prispel k tomu, aby boli splnené všetky podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie podľa § 278 CSP.

22. Ďalej z obsahu spisu vyplýva, že C.. O. ani neskôr v deň pojednávania, ani v nasledujúce dni sa konajúcemu súdu neospravedlnil a svoj dôvod neoznámil, keď nepochybne tak mohol urobiť bez ďalšieho odkladu. Lekársku správu priložil až k podanému návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, podaného dňa 22. decembra 2017. Preto aj podľa názoru dovolacieho súdu správne odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil.

23. Skutočnosť, ak národný zákon (procesný) umožňuje za určitých vopred stanovených okolností

vydať rozsudok pre zmeškanie, nemôže to znamenať, že uplatnením tohto predpisu dochádza automaticky k porušeniu práva na spravodlivý proces a k odňatiu možnosti konať pred súdom (§ 420 písm. f/ CSP).

24. Podľa § 277 ods. 2, 3 CSP ak žalovaný z ospravedlniteľného dôvodu zmeškal pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, súd na návrh žalovaného tento rozsudok uznesením zruší a nariadi nové pojednávanie. Návrh podľa odseku 1 a 2 môže žalovaný podať do 15 dní odkedy sa o rozsudku pre zmeškanie dozvedel, o tom žalovaného v rozsudku pre zmeškanie súd poučí.

25. V konaní o návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie súd neskúma splnenie predpokladov pre vydanie samotného rozsudku pre zmeškanie, ale skúma, či žalovaná ne/preukázala existenciu ospravedlniteľného dôvodu zmeškania pojednávania, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, ako vyplýva z citovaného ustanovenia § 277 ods. 2, 3 CSP.

26. Z obsahu spisu dovolací súd zistil, že žalovaná a jej právny zástupca sa síce neospravedlnil vopred z neúčasti na pojednávaní dňa 14. novembra 2017, vytýčené na 9.00 hod., avšak preukázal lekárske potvrdenie ospravedlniteľný dôvod, a to, že bol ošetrovaný lekárskou službou Falck v rovnaký deň ráno o 8.30 hod. v Bratislave, a teda sa z ospravedlniteľného dôvodu nemohol dostaviť na pojednávanie vytýčené na 9.00 hod. v Piešťanoch. Preto boli naplnené zákonné dôvody pre zrušenie rozsudku pre zmeškanie a nariadenie nového pojednávania podľa § 277 ods. 2 CSP.

27. Dovolací súd len môže vytknúť zástupcovi žalovanej, že mu nič nebránilo v tom, aby následne po ošetroaní telefonicky alebo emailom informoval konajúci súd, alebo svojho zamestnávateľa advokátsku kanceláriu, aby táto informovala konajúci súd, že sa z uvedeného dôvodu nebude môcť zúčastniť pojednávania, aby tak súd mal informáciu v čase rozhodovania o 9.50 hod., že pojednávanie zmeškal zo zdravotných dôvodov a súd nemusel rozhodovať rozsudkom pre zmeškanie.

28. Na základe uvedeného, nakoľko došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu podľa § 449 ods. 1 CSP zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

29. V novom rozhodnutí odvolací súd rozhodne aj o trovách dovolacieho konania.

30. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.